

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
 на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
 на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
 на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не вольмеш милости і віри не вольмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Міндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Королівська високість князь Микита.

(X) Черногора чує ся щасливою, її князь прийняв зимою титул «королівська високість», а тепер бажає бути ще щасливішою, бо князь Микита мріє про королівський титул. Вже й денникарські півурядовці трубять в трубу на сю тему і підготовляють світ на сю подію. «Новости» домагаються нагороди для князя черногорського за його заслуги, хоч її заслуги не є нічим иньшим як пуста честилюбивість князя. Се єму вільно прикрасити свою кариту королівским гербом, казати своїм Черногорцям називати себе «величеством», але иньша річ, коли розходить ся о признанє держав. «Новости» потішають ся тим, що ніхто сему не буде суперечити, що й Сербія не мати мепричини сердити ся, бо дві сербські держави і дві сербські династії можуть спокійно побіч себе вступувати.

Тимчасом так звичайним се не є, бо тут не розходить ся лише о сам титул. І самі «Новости» не вірять в се, щоби то було так малозначне. В тім іменно бачимо цілий плян, який уложено в Цетині, а піддержують звідки інде. Спершу «високість», відтак «королівська високість», тепер вже «величество» — сеж зовсім ясно, що змаганє йде до того, щоби з маленької Черногори переогодом утворити королівство «Великої Сербії». Вправді нема ще сеї держави, але вже підготовлює ся державна форма. До того вибрано пригідну хвилю, бо в Сербії населенє тепер невдоволенє, може більше, як в часах Міляна. Історія Драги не помогла очевидно династії, а король Олександр мусить бути дуже обережний, щоби удержав ся на престолі. Тимчасом інтерес державний Австрії вимагає, щоби в Білограді удержала ся династія Обреновичів а не засіли Негоши з Черногори. Вправді Обреновичі не показували ся все льояльними супроти Австрії, але їх династичний розум вказував їм, що Австрія є природною помічницею Сербії і обезпечує її незалежність в нинішнім виді. Тимчасом князь Микита, як довго ще не мав «дядька», глядів усе навязувати взаємини з Віднем, але тепер став більше русофільским як сама Росія. Як довго Росія занята своїми азійскими плянами і змаганями, бачить она в приязних зносинах з Австрією певну поруку спокою на Балкані, але Черногора не любить спокою, она хоче руху. Маємо рух македонський, старосербський, болгарско-протирумунський і т. д., а все те на руку ковнїка Черногорі, она бажає троха замішанини. А коли навіть сего нема, тоді хоче викликати. Саме в останних часах пущено по денниках вість за границу, котра мало має інформацій про східні справи, що в Новобазарскім Санджаку (занятім Австрією) вибухла революція (там стоять 3 австрійські залоги).

Заграниця повірила сим вістям, що нібито звідтам прогнано австрійско-угорські власти, що попалено села, вирізано людей, що там точив ся бій кривавий, що знищено шанці і т. д. Тимчасом на тих

поговорах і вістях нема ані слівця правди. Правда, що в Санджаку новобазарскім і Старій Сербії щорічно повторюють ся дрібні місцеві спори з національним і конфесійним характером, але они не прибирають ніколи поважних розмірів і не мають великого значіння. Вистарчає бачність жандармерії, щоби удержати лад. Але ціль ясна, для якої розпускає ся вісти про альбансько старосербське повстанє. Розходить ся о те, щоби вмовити в держави цереконанє, що балканські справи вимагають нового упорядкованя. А такі воруженя сприяють подібним справам. Пригадуємо, що королі грецький і румунський мали не так давно з'їзд в Абації, щоби там порадити ся, якби запобігти подібним воруженям. Але чи кертична робота Черногори і Болгарії не викличе поважного замішаня, сего годі предвидіти. В делегаціях чулими з усть гр. Голуховського, що Австро-Угри мусять бути готові на всякі випадки. Австро-Угри держать ся строго постанов берлінського договору, а кождий безсторонний мусить признати, що Австрія всіх сил докладала, навіть проти власних інтересів, щоби піддержати дряхлу і порохнаву Туреччину. Але коли рознічне ся яка рухавка на Балкані, тоді мусить Австрія рішучо і з усею силою виступити. Або status quo обов'язує всіх, або ні. Але, щоби дрібні князики, котрих манить королівська корона, грали так безкарно з огнем, сего годі терпіти в інтересі європейского мира.

Промова д-ра Олесницького

виголошена на засіданню Сейму з 24. червня для умотивованя внесеня в справі руского університету.

Приходжу перед Високу Палату з внесенєм в справі, котра від довгих літ живо займає уми всеї рускої суспільности, а послідними часами стала ся перворядною культурною потребою, набрала перворядного значіння для єї національно-культурного розвою.

Постулят, який містить в собі се внесенє, то нині вже не якесь далеке плятонічне бажанє, не проява лише національної амбіції, а вираз конечности пливучої з живих відносин фактичних, викликаной неоспоримими фактами культурного і наукового розвою, стверженої очевидно а незатертими документами сего розв'язку і опертої вкінці на безспорнім праві, прислугуючій Русинам яко народови, входячому в склад австрійської держави і покликаному користати з австрійської конституції.

Змаганя Русинів на поли шкільництва народного і шкіл середних, успіхи, до яких досі ті змаганя довели, збільшенє і зріст числа інтелігенції, випродукованой школами середними в краю, викликати мусіли силою конечности квестію руского університету. Квестію тую викликати мусів і той великий а незвичайний поступ, який в послідних роках проявив ся серед рускої суспільности на поли науковім в ріжнородних нацпрямах і галузях наук, тая жива продукція наукова, яку проявили рускі наукові інституції, тов поважне число наукових видавництв, котрих стійність оцінили і признали наукові авторитети так в краю як і поза его границями.

Для дальшого поступу і розвитку сих нау-

кових змагань, для їх сконцентрованя і скріпленя конечним став нині той осередок науковий, в яким всі культурні парди світа розвивають і усовершеняють свої труди наукові, стало конечним тов огнище, котрого блеск присвічує всім народам в їх культурнім і цивілізаційнім поході.

Се нині горячо відчуване змаганє рускої суспільности до позисканя найвисшої святинї наук не є однак нове; тую потребу відчував і до сеї ціли стремів руский нарід в давних епохах своєї історичної минувшости. Положенє географічне і політичне відносини засудили предків наших на безнастанні борби за свободу, а на цілі віки неволі і політичної залежности. Однак в тих часах, коли замовкали сурми боєві і нарід наш мав можливість сам бути паном на своїй землі, дбали передові его мужі про науку і стреміли до твореня огнищ для плеканя наук висших на тій самій стопі розвитку, на якій були они тоді в західних краях Європи. Вже в віці 16-тім закладає руский князь Константин Острожский вишшу школу в Острові; при кінці тогож столітя доходить до великої слави висша школа львівської Ставропігії, а в Києві закладає митрополит Петро Могила руску академію зовсім на взорець академії краківської, котра розливає світло науки на всі рускі землі і є вимовним доказом культурного стану Руси в тій епосі.

Ідея руского університету не є нова і з огляду на ті фазы, які переходила справа ся вже по прилученю Галичини до Австрії. Ціла дотеперішня історія львівського університету вказує, що квестія ся під зглядом прав набутих не перестала зовсім бути актуальною.

На університеті львівскім, отворенім в р. 1784, цісарем Йосифом II, були за причиною львівського єпископа Петра Білянського заведені в р. 1787. виклади рускі на виділі теологічнім і філософічнім, і в тім же році подибуємо на виділі філософічнім трох професорів, викладаючих по руски (Петро Лодій, Андрій Павлович і Іван Земанчик).

По відновленю львівського університету цісарем Фравцішком I. уведено виклади в німецьким язичі. Коли однак в р. 1870. почалась борба против німецького університету і скінчилась зовсім оправданним усуненєм викладів німецьких, те розпорядженєм цісарским з 4. липня 1871. р. утравалено рівні права так для польского як і руского язика через постановленє, що ограніченя, стоячі доти на перешкодї польскому і рускому язикови мають устати, а на катедри тих факультетів можуть бути покликані в будучности тільки особи, сносісні викладати на одній з краєвих мов.

Того розпорядженя досі не змінено ані не знесено; але фактичний стан нинішній обмежає Русинів на університеті львівскім до одной катедри на виділі богословскім, двох на правничім і двох на філософічнім.

Стая той фактичний стоїть в разячій суперечности з одной стороны з правом, а з другої з науковими і культурними потребами рускої суспільности.

Закон конституційний о загальних правах горожанських запоручив в §. 19. кождій народности рівноправність в школі і можливість повного образованя в его ріднім язичі.

Се перворядне управленє, в котрім лежить головна вага і вартість конституції для кождого народу, досі супротив Русинів не сповнене,

помимо того, що Русини числом суть одним з найбільших народів в державі, що тільки жертв крові і майна зложило і складають для неї. Молодіж руска не має можности в рідній мові кінчити ті науки, котрі суть конечні для осягнення якого-будь важнішого становища або уряду в краю.

А число тої молодіжи, котра жде і хоче відбувати університетські студії в рускім язичі, нині є вже не лиш достаточне, але справді імпонуюче. На самім львівськім університеті є нині слухачелів Русинів 605, а значна часть їх розсіяна по університетах позакраєвих, в Чернівцях, Відні, Празі, Градці стирийськім; число се збільшає ся природою річи в міру збільшення фреквенції шкіл середних. Коли зважив ся, що університет черновецький числив в часі свого отворення всего 200 слухачів, а перед роком ще, бо в р. 1899., 377 слухачів на всіх виділах, то будемо мати яркий доказ нерівного і несправедливого трактованя Русинів як народности, котра для такого значного числа своєї молодіжи не має доси ані одного висшого заведеня наукового.

Були колись підношені при подібних нагодах заклиди против жаданя Русинів, вказуючі на брак розвитку і підготовленя язика до висших наукових студій. Замітив подібних не в силі піднести нині і найгірша воля.

Передовсім результати наукових трудів Русинів суть живою противорічностю подібного заміту, а факт існуваня руских шкіл середних і кількох кафедр руских в університеті виключає рівнож їх можливість. Коли в язичі рускім можна викладати право цивільне, то чому ж би не можна викладати процедури цивільної? Коли надась він до викладу історії, то для чого ж би не мав надаватись до викладу права римського або політичної економії? Впрочім як-раз університети суть на те, щоби дана була можність розвинутих всестороннім наукам в данім власне язичі; університети витворюють науку і людий науки. А коли згадаємо, на яким степені розвитку стояла наука польска в нашім краю перед р. 1870., з якими трудностями мусіли боротись науки стислі хоч би лише під зглядом термінології, порівнаймо той стан з теперішнім станом польської науки: то побачимо, що як-раз 30 літне існуванє польского університету піднесло сей науковий уровень, — виробило сили наукові і поповнило ті недостатки, які без існуваня університету зовсім ні або лише з незвичайними труднощами могли би бути поповнені.

Без університету ніякий народ не піднесєть ся науково і в імя сего природою і законом даного права до наукового розвою ставить і суспільність руска сей постулат.

Підношено також супротив сего жаданя і другий заміт, а іменно брак сил учительських. І сей заміт нині вже безосновний, бо замітні рускі сили наукові розсіяні нині по університетах чужих, а послідні роки інтензивної і систематичної наукової праці, яку розвинула особливо організація Наукового Товариства ім. Шевченка, вивела цілі ряди сил молодих, котрі дали вже пізнатись своїми творами на поли строгих наук так, що нині це забракне вже і в краю нашім поважних труженників, достойних заняти місце на університетських кафедрах. А впрочім, як кордони Галичини не становлять границі Польщі і польської науки, так не становлять они і границі Руси і рускої науки, і як польські кафедри часто а успішно скріпляють ся силами закордонними, так можуть скріплятись і рускі, тим більше що і в тім напрямі суть вже прецеденти, для науки і для університету з кожного згляду дуже корисні.

На основі тих даних, на основі того стану фактичного поставила руска суспільність справу руского університету у Львові між свої перші національно-культурні постулати. Суспільність руска має повне право твердити, що надійшла вже хвиля, коли той постулат повинен бути зреалізований, если на покликаний до того державі не має зтяжати тяжкий заміт не лиш занедбаня вложеного на ню законом конституційним обовязку, але свідомого обнижуваня культурного уровня народу, котрий у змаганях своїх культурних зділав уже власними силами все, щоби приготувати науковий терен для власного університету і котрий має вже всі дані, щоби в університеті тім розвинути питому науку і

здвигнути її до вершин науки других народів. Постулату сего не зрече ся нарід руский ніколи, а стояти буде за ним постійно і витривало, аж доки діждесь его здійсненя.

Сей постулат підносимо ми передовсім тут у формі резолюції, хоч справа по закону належить не до компетенції сойму, а ради державної; а робимо се для того, бо бажаємо, щоби в сеї репрезентації краєвої вийшла перше справа сего нашого жаданя; бажаємо, щоби Високий Сойм, розуміючи, якої ваги для краю є ся справа, іменем і в інтересі краю рішив про неї перший в своїм обемі діланя.

З другої сторони свідомі ми однак і того, що повне здійсненє сего постулату не може наступити в непосредній будучности; і для того обнимаємо внесеном тим окремо потребу креованя деяких таких кафедр університетських, котрих креованє вже в найблизшій будучности домагає ся пекуча конечність.

Суть се передовсім кафедри на виділі правничім, а іменно австрійської процедури цивільної і австрійского права торговельного і векселевого. Кафедри ті мають доповнити групу наукову, становлячу предмет іспиту судово-державного. Після рескрипту міністерства з 31. мая 1864 вільно сей іспит здавати в рускім язичі, і фактично здає его в тім язичі руска молодіж; однак виконанє сего права стрічає кольосальні труднощі в тім, що для австр. права процесового, торговельного і векселевого брак кафедр з рускім викладом.

Що більше: після законів, викладаних з тих кафедр, має судити і судить ся руский нарід — і закон позволяє сторонам процесовим в суді уживати руского язика і також вимагає від судий, щоби цілу справу в рускім язичі провадив і руским вироком рішив, яка-ж аномалія лежить в тім, що той судия не має можности слухати викладів дотичних законів в рускім язичі і присвоїти собі хоч би термінологію руску з них. В яке трудне положенє ставить ся тут і судия і сторона! Які некористи виходять з того в практичнім приміненю закона і при вимірі справедливости!

Всі ті згляди промовляють рішучо за як найскоршим доповненєм існуючих на виділі правничім кафедр принайменше тими двома так, щоби ціла група наук судових, маючих безпосереднє застосованє в практиці, була тими кафедрами репрезентована.

Неменше наглаголю і пекучою є потреба креованя на виділі філософічнім тих кафедр, котрі відповідають предметам, в школах середних викладаним, а іменно класичної фізіології, математики, фізики, географії і наук природничих. Маємо в Галичині чотири гімназії з рускім язиком викладовим. Сили учительські в тих гімназіях обовязані викладати в рускім язичі; однак успішне сповненє сего обовязку є неможливе, бо самі убителі не мають нагоди слухати викладів з сих предметів в університеті з рускою мовою викладовою. Є се отже разяча аномалія, на котрій тернить передовсім інтерес науки самої, а рівнож і інтерес педагогічного образованя молодіжи.

Се суть мінімальні жаданя наші що-до університету, котрі ставимо не лиш в національно-рускім інтересі, але в інтересі загальнім цілого краю.

З уваги на се підпираю моє внесенє, а під зглядом формальним прошу о відосланє его до комісії шкільної.

Праці в соймових комісіях.

Комісія для рентових осель полагодила вчера дотичний проєкт аж до §. 23. включно. Сей послідній параграф дотичить складу комісії для рентових осель. Після проєкту краєвого виділу сю комісію складають: маршалок, або его заступник, як голова, 2 члени вибрані соймом, два делеговані краєвим виділом і 2 іменовані намісником. Пос. Пілят домагав ся, щоби один з сих послідних був судовим урядником, пос. Райский жадав признаня краєвому виділови висшої інстанції, а пос. Среднявский, щоби одного члена вибрав заряд *kołek rolniczuch*. Пос. Вахнянин підніс засадничу квестію що-до складу комісії, іменно, щоби з огляду на те, що

предложено дотичить рільничого населеня, яке в переважній части, приналежить до рускої народности, комісія для рентових осель складала ся в половині з Русинів. Против сего повстав пос. Гупка, що членів комісії треба вибирати не після народности, а після фахового знаня. У відповіді пос. Вахнянин підніс, що і між Русинами найдуть ся фахові люди, але мішаний склад в комісії потрібний тому, щоби як-раз справа рентових осель не зійшла з чисто економічного поля на народно-політичне. Коли в Німеччині утворила ся була кальонізаційна комісія, ніхто не одушевляв ся нею, аж доперва коли виступила німецька гаката і кальонізаційна комісія поставила собі явно політичну ціль екстермінації польских елементів, тоді вплинула міліони до її розпорядимости і она могла своїм поселенцям не лише посередничити в закупні ґрунтів, але ще і на доробку запомагати їх ріжними способами. Хотий на разі нема підстави підозрівати творців нинішного предложеня о такі гакатистичні наміри, то легко може стати ся, коли склад комісії буде односторонній, що як-раз акція для рентових осель прийме такий оборот, против якого нині застерігають ся, стане кальонізацією Мазурів на Руси. — По довшій дискусії приступлено до голосованя над §. 23. і ухвалено его в формі, пропонованій краєвим виділом.

Адміністраційна комісія полагодила на вчерашнім засіданю справозданє про примусове забезпеченє від огня. Ухвалено представити соймови внесенє на завізанє правительства, щоби як найскорше уможливив краєвому законодавству заведенє примусового забезпеченя від огня після потреб краю; а заразом, щоби сойм поручив краєвому виділови перевести в порозуміню з правительством статистичні досліди що-до фактичного стану забезпеченя від огня в краю.

Відтак приято до відомости справозданє краєвого виділу в справі позичкового фонда для кошар і уповажнено краєвий виділ до ужитя з біжучих доходів фонда краєвих кошар квоти коло 14.000 кор. на будову стайні для 24 ремонт в краєвих кошарах для кавалерії на Вулиці у Львові.

Вкінці комісія перевела загальну дискусію над предложеном краєвого виділу о опції над убогими.

Водна комісія перевела вчера подрібну дискусію над цілим проєктом закона, яку приято в стилізації правительственного проєкту.

Бюджетова комісія радила надпоодинокими рубриками краєвого бюджету; за два дни она має полагодити цілий бюджет.

Сільна комісія ухвалила вибрати субкомітет для провіреня замкненя рахунків з адміністрації продажі соли.

Банкова комісія полагодила вчера справозданє про краєвий банк і ухвалила внесенє на уділенє дирекції абсолюторії з рахунків.

Шкільна комісія ухвалила, згідно з внесеном краєвого виділу субвенціонувати заведенє для жидівських учителів релігії в людських школах і перевела широку дискусію над справозданєм краєвої ради шкільної що-до середних шкіл.

Дорогова і промислова комісія полагодила вчера кілька дрібніших справ. Нині відбудуть ся засіданя комісій: бюджетової, банкової, савітарної і петиційної.

Новинки.

— Календар. В четвер: гр.-кат. Елисея; рим.-кат. Володислава. — В пятницю: гр.-кат. Амона, Єронима; рим.-кат. Льва папи.

— Репертуар руского народного театру у Львові. В четвер дня 27. с. м. (в салі „Gwiazd-и“ ул. Францішканьска): „Шалавило“, комедия в 5 діях Глинського.

Початок точно о 8. год. вечером. Ціни місць: Крісло першорядне 2 кор.; крісло другорядне 1 кор. 60 сот.; крісло третьорядне 1 кор. 20 сот.; партер стоячий 80 сот., а для гімназіястів і війскових низше фельдвеля 50 сот.

Дирекция театру повідомляє, що в найблизших днях виступить гостинно на рускій сцені п. Стан. Оржельский, перший тенор загребської опери.

— Впреосв. Митрополит ґр. Шептицкий повернув з Унева і взяв паян участь в соймових нарадах.

— **Попис музикально-вокальній** в женьській Інституті Руского Тов. педагогічного при ул. Сави ч. 3. відбуде ся в четвер дня 27. с. м. о 6 год. вечером, а не дня 28. с. м. Речинець попису змінє ся з причини ювілейного концерту «Бояна».

— **Сільські хори а учителі.** В сій справі пишуть нам: Учительські семінарії опускає рік річно значне число учеників, які обов'язково учились через 4—5 літ музики і співу. Належало-б сподівати ся, що наколиб лишень третина з них винесла основне знанє церковного співу, котрого обов'язково повинні вивчитись, і завели хори в селах, де працюють яко учителі, піднесли б тим замилованє співу у нашого співлюбивого народу, причинили-б ся много до піднесення і уморальнення єго, а для школи придбали-б значливість громадян. Хотий кождий тямущий чоловік мусить признати велику вагу введеня хорів по селах, котрими в першій мірі повинні зайнятись священники і учителі, то на жалє мусимо ствердити, що в цілі повіті, де нема ні одного сільського хору. Годі нам пояснювати собі се неохотою або невизнанєм ваги співу, хіба мусимо прийняти, що так священники як учителі, котрі обов'язково побірають науку співу, мимо сего не виносять знаня настілько, аби могли бодай вести сільський хор. З огляду, що справа є для нас немалої ваги, мусимо глянути глибше за причиною сего, чи може не лежить вона в сїм, що молоді аденти учительського стану вивчуют ся всякого рода ефективної музики, а церковний спів ограничаєсь на малу частинку в научнім плані. Яка-б і не була причина сего, то на разі значаємо се яко факт, що під зглядом співу вихованє нашої молодіжи є сильно занедбанє і вимагає рішучої поправки. До сеї теми вернемо ще другим разом.

— **Іменованя.** Міністерство торговлі іменовало почтовими асистентами межі іншими практикантів: Пантелеймона Чубатого в Тернополі, Луку Демчука в Ніску, Теофіла Козака у Львові для Сокала, Мечислава Евгения Лежогубского у Львові, Василя Алексєвича у Львові для Галича, Юліяна Крушельницького у Львові для Підволочиска і експедиторів: Омеліяна Гладія в Коломиї, Генрика Теодора Рудницького у Львові, Александра Смісикевича в Сяноку.

Цісар іменував надзв. професора Маврикия Рудзкого звичайним професором геофізики на краківській університеті.

— **Панна Саломея Крушельницка,** перша співачка варшавської опери, мабуть покине варшавську сцену, бо дирекція не підвищила єї платні. Доси є на Крушельницка поберала річно 40.000 рублів або на наш гроші 103.200 корон.

— **Іспит зрілости** в жіночій учительській семінарії у Львові здали: Володимира Бомербах (з відзн.), Амалія Брендль (з відзн.), Фелікса Брода (з відзн.), Марія Бжаска, Бенедикта Чабай, Марія Чайковска, Юлія Чухевич, Ядвига Дальбор (з відзн.), Камілія Домбровска (з відзн.), Климентія Дяків (з відзн.), Ольга Фрідман (з відзн.), Марія Гавєска (з відзн.), Елеонора Голембювска, Юлія Голембювска, Антонія Гумовска, Климентія Гофман, Станіслава Грегорович (з відзн.), Марія Гумєнюк (з відзн.), Савина Ясєвич (з відзн.), Казимира Юган, Стефанія Кох, Гонората Комап (з відзн.), Петронєля Когуть (з відзн.), Єлена Кончєвич, Ольга Козак (з відзн.), Леонтіна Круг, Марія Кухарска (з відзн.), Софія Кунстман (з відзн.), Юлія Квасіньска, Казимира Льорєнц (з відзн.), Софія Мордкович (з відзн.), Михаїли Мосіор, Амалія Паклерска, Вільгельміна Путшєгль (з відзн.), Єлена Шварц, Юлія Серєдницка (з відзн.), Кароліна Сімашкевич, Броніслава Струковска, Єлена Тхор, Евфрозина Тимочко, Стефанія Васкевич, Іванна Витвицка (з відзн.), Антонія Цімерман (з відзн.), Евгєнія Жмурко (з відзн.). Ні одна кандидатка не перепала.

— **Іспит зрілости** в самбірській семінарії учительській відбував ся від 4. до 22. с. м. під проводом шкільного совітника п. Матієва І. До іспиту зголосило ся 45 звич. кандидатів і 28 приватистів і приватисток. Зпоміж публичних здало 31 (з того 3 з відзн.), 13 одержало поправки а 1 перепав на рік. Зпоміж екстерністів і екстерністок 8 здало, 10 одержало поправку, 4 репробовано на рік, а 6 відступило. Іспит здали: Анастазієвський, Бачинський Р., Бєлявський, Ціган, Хомяк, Дочило, Домін, Дуб Йосиф (з відзн.), Егер М., Конопніцький, Котелко (з відзн.), Лотоцький, Луців, Масловський, Намяк (з відзн.), Новак Е., Оріховський, Остапчук, Пацановський, Пальчинський, Пазьдєвоха, Процюк, Пуфинський, Романовський, Штель, Тєнчар, Трояновський, Турчинський, Возняк, Зарівний і Зєнькевич.

— **Парцеляції,** виконані від 1891—1900. Дирекція краєвого банку предложила справозданє о переведєних в краю парцеляціях в періоді 1891—1900, оперте на вивисєнях повітових виділів, заступництв краєвого банку і на актах банку. В тім часі переведєно 171 парцеляцій. Банк брав участь в 52 случаях. Ті послїдні парцеляції обіймали простір 18.891 моргів, за котрі одержано 6.517.940 корон; при двірських обшарах лишило ся з тих розпарцельованих мастків 15.314 моргів. В усіх 171 случаях розпарцельо-

вано 42.820 моргів за квоту 14.608.022 корон. Парцелюючим елементом мали бути головно місцеві і доокресні люде; лише в кількох случаях парцеляція викликала дальший рұх, а іменно з заходу на схід. В Стерім Самборі осїлі численно Мазури з березівського і коросєньського. Они осїдають також в Станіславівщині, Надвірнянщині, Калущині і т. д. Лише в однім городєвськєм повіті осїли Шваби. Зіставленє краєвого банку обіймає лише ті парцеляції, в котрих кунцями були сєляне. Справозданє поминає отже такі парцеляції, як збараского ключа, з котрого утворєно кілька двірських обшарів.

— **Повзні.** З Перемишля доносять: Сян понизше Перемишля виступив з берегів. Громади: Перекопана, Вірочко, Вірко, Медика, Волєстрашичі, Торки і Барич залиті. Хмарно і побоюють ся більшої повєни. З иньшої сторони доносять до Перемишля: В наслідок триднєвої зливи виступив з русла Вігор. Під Добромилєм, Нижанковичами і Новим містом поля і луки під водою. В Стракосцях зірвала повінь на просторі двох кілометрів ново побудовану повітову дорогу. Шкоди на полях і сїножатах значні. Вода в Сяні піднесла ся о 2 метри 40 см. над звичайний стан і все ще прибуває. Прибережні низини залиті. Дві компанії піонерів з ратунковими човнами стоять на поготовлє. Мешканці передмістя Вільє ладять ся до покинення своїх осєль. — Повиливали також ріки і потоки в західній часті краю. — Нинішні телеграми доносять, що вода в Сяні опадає і як не буде дощу, то всяке небезпечєство минуло.

— **Подїл Бразилії.** Париский N. Y. Herald доносить з Нової Йорку, що Німєччина предложила Сполучєним Державам і Англії проєкт подїлу Бразилії. Імовірно, що Німєччині припала би Парана з 60-тисячним населєнем славянським, а тоді певно розпочала би ся америкєнска Н. К. Т., як тепєр в Познанщині.

— **Самоходи в Швайцарії.** Деякі швайцарські кантони, як Граубюден, Тессін і Урі, видали заборону недопускати самоходів в свої границі. Ся заборона операє ся на тім, що самоходи грозять небезпечєством цілій комунікації, особливо почтовій. Крім того самоходи нищать гостинці і стають нераз причиною нещастя.

— **Конкурс** на посаду залізничного лікаря з осїдком в Золочєві розписала дирекція залізниць. Платня 2.000 К і 400 К на обїздки. Рєчинець до 15. липня с. р. (Газета Львівска ч. 144.)

— **Ц. к. Дирекція залізниць державних у Львові** оповіщує:

«Газета Львівска» оголошує розписанє офєрт на достави шутру товченого і перєсіяного, як також ріжних матеріялів будівляних з каміня і глини, яких буде потребувати ц. к. Дирекція залізниць держ. у Львові на рік 1902. Дотичні офєрти, зладжені на приписаних бланкетах треба внести найпізнійше до 20. липня с. р. 12 год. в полудне до тут ц. к. Дирекції. Близішє усєвія тої достави подано в «Газеті Львівській», а можна їх переглянути а згл. дістати також в III бюрі ц. к. Дирекції залізниць держ. у Львові.

— **Дрібні вісти.** Намісництво розписало доповняючі вибори до повітової ради в Городєнці одного члена з групи сільських громад на дєнь 23. липня, одного члена з групи міських громад на 24. липня, а одного члена з групи більших посїлостей на дєнь 25. липня с. р. — Дня 20. с. м. о годині 3. в полудня уяв в Зборові так зливний дощ, що виглядало на хмаролом. В Білківцях вода летїла з горбків з такою силою, що пірвала повертаючого з худобою 11-літнього паєтушка Андруха Майброду, несла ним кілька гонів і уже неживого викинула на поле. Що не вибив град 16. с. м., то замулила тепєр злива. — Льотєрийний уряд у Львові переносить ся з дотєперішого льокалю при ул. Кароля Людвика до нового мешкавня при ул. Вірменській ч. 26 П ц.

— **Переписка редакції і адміністрації.** Вир. о. І. К. в Ол. Дякуємо. Заплачено до кінця червня с. р.

— **Гумористичний кутик.**

Вершок сумлінности.

Урядник: Панє начальнику, прошу о урльоп на завтра.

Начальник: Гаразд, — а щож вп маєте до діла.

Урядник: Хочу повісити ся.

З діточих уст.

— Чи се правда, мамочко, що дітний приносять бузьки?

— Правда.

— Так по щож тоді женять ся люди?

Сплетні.

— Ти чув, що говорять про докторову А?

— Та щось кажуть, що покинула мужа і втікла кудись до чорта.

— Ой, бідний буде чорт!...

— **Вісти з Перемиської Епархії.** Відпустку для поратованя здоровля одержали оо.: Йос. Кєрдаєвич на 6 неділь, Вас. Скобельський на 4 неді-

лі, Анд. Тимкевич на 8 неділь, Теоф. Калужняцький на 2 місяці, (дїловодство деканального уряду ольхєведкого на час відпустки декана передано о. Ант. Барновичеві, парохові в Луковім), Ів. Хотинєцький на 6 неділь, (дїловодство деканату передано о. Фил. Подольськєму, парохові в Лазах), Сим. Дуткевич на 8 неділь. — Відзнаки крилошанські одержав о. Ром. Коростєньський, парох в Бориславі. — О. Вас. Скобельський іменованій II шкільним ординарїєтским комісарєм на деканат мокрянський. — Намісництво продовжило дотацию на дальший I рік для сотрудників в Вороблюкє корол. і Смолинї, а призвєлило дотацию для приватного сотрудника пароха в Себєчєві о. Ом. Трєшневського на 8 місяців.

Телеграми.

Петербург, 26. червня. Винчанє молодшої сєстри царя, вел. княжної Ольги, з кн. Петром Ольденбургским відбудє ся дня 22. липня ст. ст.

Липск, 26. червня. Перший карний сенат державного трибуналу, до якого валежать справи зради стану, застановив слїдство против робітника Вайлянда з Бреми за виконанє замаху на цїсаря Вільгельма і зарядив випустити Вайлянда на вільну стопу... до заведєня божевільних.

Париж, 26. червня. Військова комісія сенату приняла в засаді внесенє, жадаючє заведєня двоїтної військової служби.

Марсїя, 26. червня. Командант Бурів Волїє прибув тут з Дурбану з місєєю до д-ра Лейдса. Волїє заперечує рішучо відомости, немовби Бота намірєв піддати ся. Послїдні днєвні розкази Боти стверджують виразно, що Бурі будуть бороти ся до послїдного віддиху і не закрючать мира, доки не одержать гваранції независимости обох републик.

Шангаї, 26. червня. Кн. Чун відїде 12. липня з Пєкіна а 20. липня з Шангаю до Німєччини. Як зачувати, цїсарський двір верне через Шангаї залізницею до Пєкіна.

Краєвий Соїм.

По отворєню засіданя маршалком о 10^{1/2} год. приступєно до днєвного порядку нарад.

Пос. Німентовський, ректор політехніки, попереа пєтицію Політехнічного товариства в справі утворєня на тутєшній політехніці катєдр для мелїорацийної інженєрії. По нїм ще кількох послів забєрало голєс в справі внесенєх пєтицій що-до шкїл і що-до удїленя матеріяльної підмоги ріжним інституціям в своїх округах.

Правительственний проєкт о рєгуляції рік, на внесенє пос. Анд. гр. Потоцького, переказано відній комісії.

Пос. Рудроф мотивує своє внесенє що-до креованя окружного суду в Чорткові. Внесенє переказано правничій комісії. — Пос. Шецєль промовляє за своїм внесенєм що-до будови нового будинку гімназияльного в Бережанах. Передано шкільній комісії.

Опісля пос. Стила домагає ся грошевої підмоги для потерпівших від повєни і граду в вадєвицькєм повіті; пос. Скалковський попереа своє внесенє в справі виміру за високих податків на основі фасий. В другім внесенєю пос. Скалковський домагає ся, аби єспіртуєсові налої в замкєних начинях навіть до 5 літрів, узвано за концєсієновану торговлю, бо через те зростає піяньство. Всї єї внесенєя переказано відповідним комісіям.

Пос. Мерунович промовляє за своїм внесенєм, щоби для достарчєня точних інформацій про відносини земської власности заряджено списє статистичних даних. Внесенє переказано адміністраційній комісії.

Дальше пос. Окунєвський мотивує своє внесенє в справі подїлу краєвої шкільної ради на руску і польску, подібно як се є в кр. шк. радї в Правї чєській. В мотивах внесєкодавєць підносить, що Галичина так що-до обшару як і населєня є найбільшим коронним краєм в Австрії, а навіть більшим чим неюдна з середних або малих держав — з сєго слїдує, що заряд сєго краю мусить бути утруднєний і невідповідний. Дальше вказує на се, що Галичину подїлено під зглядом судівництва на два округи, а політичний і шкільний заряд остає ще доси в цілости. Вказує також на переповненє середних шкїл і на конєчне засновуванє нових гімназий а на-

